

Організація науково-інноваційної діяльності

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	C - соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	C5 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити (120 годин): лекції – 16 год., семінарські заняття – 30 год., СРС - 74 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	МКР, екзамен
Розклад занять	https://schedule.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекції: доктор соціологічних наук, Кухта Мирослава Павлівна +38 0978085822 miroslavakukhta@gmail.com практичні заняття: доктор соціологічних наук, Кухта Мирослава Павлівна +38 0978085822 miroslavakukhta@gmail.com
Розміщення курсу	https://do.ipi.kpi.ua/enrol/index.php?id=7420

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мета викладання навчальної дисципліни полягає в забезпеченні майбутніх фахівців систематизованими та емпірично обґрунтованими знаннями в області наукових досліджень і готуванні їх до самостійного проведення наукових робіт. Основний акцент робиться на розкритті закономірностей у проведенні наукових та науково-педагогічних досліджень, підготовці доповідей та написанні наукових статей. Курс включає в себе вивчення методології проведення, аналізу та обробки результатів досліджень, спрямованих на формування у студентів цілісної системи знань про науково-дослідну роботу.

Завдання включає в себе формування у студентів вищої освіти сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з таких аспектів:

1. *Визначення цілісної системи знань про наукові дослідження:*
 - Розуміння загального обсягу знань, пов'язаних з проведенням наукових досліджень.
 - Освоєння особливостей і характеристик наукових досліджень та їх проведення.
2. *Визначення основ методології та методики наукового дослідження:*
 - Ознайомлення з ключовими принципами та методами наукового дослідження.
 - Розвиток умінь визначення методологічних підходів та методик у проведенні наукових досліджень.
3. *Уміння здійснювати науково-пошукову діяльність та розвивати творчий потенціал:*
 - Оволодіння навичками науково-пошукової роботи та виявлення творчого потенціалу.
 - Розвиток умінь ефективно використовувати різноманітні джерела для наукових досліджень.
4. *Формування цілісної наукової картини світу та професійного світогляду:*
 - Розвиток здатності створення концептуальної та цілісної наукової картини світу.
 - Визначення основних принципів та цінностей, які формують професійний світогляд.
5. *Визначення специфічних ознак, що притаманні проведенню наукових досліджень у вищій школі:*
 - Осмислення особливостей наукових досліджень, які визначають їх у вищій освіті.
 - Розрізнення унікальних аспектів та вимог, що характерні саме для наукових досліджень у вищій школі.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми соціології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні компетентності:

- 1.ЗК 02 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- 2.ЗК 06 Здатність дотримуватися етичних норм проведення досліджень, академічної доброчесності, діяти соціально відповідально, демонструвати відданість громадянським обов'язкам.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. ФК 06 Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері соціології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.
2. ФК 09 Здатність до наукової комунікації в академічному середовищі, як вітчизняному так і міжнародному (з урахуванням євроінтеграційних зусиль України), налагодження співпраці з релевантними інституціями та організаціями.

Очікувані програмні результати навчання:

Здобувачі вищої освіти повинні:

ПРН 03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми соціології з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

ПРН 05. Планувати і виконувати прикладні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 06 Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

ПРН 07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з різних галузей соціології.

Пререквізити: Актуальні методологічні проблеми соціологічного дослідження

Необхідні знання та навички для вивчення навчальної дисципліни:

- українська мова
- іноземна мова
- використання текстового редактора
- використання редактора для створення презентацій.

Постреквізити: Практикум з інтерпретації даних кількісних та якісних досліджень

Ці пререквізити та постреквізити сприятимуть формуванню комплексної системи знань у галузі соціології, розглядаючи її з різних перспектив та допомагаючи студентам легше розуміти та використовувати здобуті знання в наукових дослідженнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Наукова новизна та інноваційний потенціал соціологічного дослідження

Тема 2. Методологічний плюралізм і цифровізація соціологічного дослідження

Тема 3. Інституційна організація соціологічних досліджень в Україні

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення наукової діяльності

Тема 5. Наукова та публічна комунікація результатів дослідження

Тема 6. Структура наукового дослідження та управління науковою інформацією

Тема 7. Академічна доброчесність і професійна етика дослідника

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна

1. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
2. Невлюдов І. Ш., Олександров Ю. М., Андрусевич А. О., Чала О. О. Основи наукових досліджень: підручник. Prague: OKTAN PRINT, 2024. 468 с.
3. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспірантів. Київ; Одеса: Фенікс, 2025. 284 с. ISBN 978-617-8430-43-6.

4. Бхаттачарджи А., Ситник Н. *Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і доповн.* Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 181 с. URL: ela.kpi.ua/handle/123456789/49231.
5. Пушкар О. І., Гордєєв А. С. *Методологія та організація наукових досліджень: методичні рекомендації до практичних завдань для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.* Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. 82 с.
6. Чернов Л. О. *ЄВВ з методології наукових досліджень: навч. посіб.* Харків: Право, 2026. Укладено відповідно до Програми ЄВВ з методології наукових досліджень (наказ МОН № 740 від 19.05.2025).

Додаткова

1. Болонська декларація // www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні // www.mon.gov.ua/education/higher/higher
3. Романчиков В.І. *Основи наукових досліджень: навч. посібник.* — Київ: Видавництво Ростовський В. С. *Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч., Н. В. Дібрівська; — К.: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.*
4. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: Стиль Американської психологічної асоціації (APA style) / Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Режим доступу; https://ztu.edu.ua/ua/science/files/6_APA-style.pdf.
5. Кузьміна Т.О. *Міжнародна система стандартизації та сертифікації навч. посібник.* — Київ: Кондор, 2012. 426 с.;
6. Організація науково-інноваційної діяльності. Конспект лекцій. Електронний ресурс : навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньо науковою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. К. О. Бояринова. — Електронні текстові дані (1 файл: 6,17 Мбайт). — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. — 186 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46465>.
7. Williams M., Paul Vogt W. *Introduction: innovation in social research methods. Introduction: Innovation in social research methods / M. Williams, W. P. Vogt (Eds.). SAGE Publications Ltd, 2011. P. 1-16. DOI: 10.4135/9781446268261.*

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (зі змінами). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): затв. постановою КМУ від 23.03.2016 № 261 (зі змінами). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п.
4. Розпорядження КМУ «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки в Україні на період до 2030 року» від 30.09.2022 № 892-р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/892-2022-plibrary.nlu.edu.

Джерела з платформ відкритого доступу

1. Драч І., Петроє О., Бородієнко О., Регейло І. *Методичні рекомендації закладам вищої освіти щодо імплементації настанов відкритої науки.* Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2024. 18 с. DOI: 10.5281/zenodo.15059447zenodo
2. Контент-аналіз політик відкритого доступу та управління дослідницькими даними в українських ЗВО // Відкрита на.ука та інновації. 2025. URL: journal.dntb.gov.ua/osi/article/view/39journal.dntb.gov.
3. «Хижацькі журнали» і академічне середовище: дискусія науковців у KSE (І. Сердюк, С.

Назаровець, Я. Сучікова). Університетське слово, 2026. URL: us.bdpdpu.org.ua/kse-khyzhatski-zhurnaly-i-akademichne-seredovyshe.htmlbdpu.org.

4. *Predatory Journals: What the Researchers and Authors Should Know* // *The American Journal of Medicine*. 2024. Vol. 137, № 6. P. 470–472. ouci.dntb.gov.
5. APA style: як оформити список посилань (References). За *Publication Manual of the American Psychological Association*, 7th ed. (2020). URL: jurkniga.ua/contents/apa-style-yak-oformiti-sписок-posilan-references.pdfjurkniga.
6. *Відкрита наука: ресурси та можливості*. Бібліотека НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2025. URL: library.nlu.edu.ua/.../vidkryta-nauka-resursy-ta-mozhlyvosti.html.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Лекція 1.

Тема 1. Наукова новизна та інноваційний потенціал соціологічного дослідження

Основні питання. Поняття наукової новизни та інновації в соціологічному дослідженні: критерії розрізнення. Типологія дослідницьких інновацій — теоретична, методологічна, інструментальна, прикладна. Фундаментальне дослідження як джерело концептуальної новизни; прикладне дослідження як джерело практичної цінності результату. Специфіка інноваційного потенціалу соціології порівняно з природничими науками: обмеження експериментування з предметом дослідження. Критерії оцінювання ефективності та новизни соціологічного дослідження на етапі його проектування.

СРС. Розкрити сутність наукової новизни у соціологічному дослідженні та її операціоналізацію. Розмежувати фундаментальні та прикладні дослідження за критерієм інноваційного результату. Охарактеризувати критерії оцінювання ефективності соціологічного дослідження.

Лекція 2.

Тема 2. Методологічний плюралізм і цифровізація соціологічного дослідження

Основні питання. Трансформація методології соціальних досліджень під впливом цифровізації: від традиційних підходів до аналізу великих та «розумних» (smart) даних. Методологічний плюралізм: подолання протистояння кількісної та якісної традицій через змішані методи (mixed methods) та інтеграційні дизайни. Обчислювальна соціальна наука (computational social science) як міждисциплінарний напрям. Відкрите програмне забезпечення та глобальні наукові платформи як фактор демократизації аналітичних інструментів. Міждисциплінарні запозичення (data science, психологія, поведінкова економіка) у соціологічній методології: межі продуктивного синтезу.

СРС. Визначити типи соціологічних досліджень за методологічною ознакою. Розкрити переваги й обмеження змішаних методів у сучасній соціології. Охарактеризувати виклики цифровізації для методології соціальних досліджень.

Лекція 3.

Тема 3.. Інституційна організація соціологічних досліджень в Україні

Основні питання. Інституційна структура соціологічної науки в Україні: університети, академічні установи, аналітичні центри, громадський сектор. Моделі взаємодії державних, академічних та приватних інституцій у формуванні дослідницького середовища. Вплив державної наукової політики та реформ на розвиток соціології. Інтеграція української соціологічної науки до Європейського дослідницького простору (European Research Area, ERA): вимоги, механізми, наслідки. Наукові школи як інституційний та неформальний механізм відтворення дослідницької культури. Міжінституційна та міжнародна наукова комунікація як чинник конкурентоспроможності

дослідження.

СРС. Проаналізувати інституційну структуру організації соціологічних досліджень в Україні. Оцінити вплив державної політики та інтеграції до ERA на розвиток соціологічної науки. Розкрити роль наукових шкіл і громадського сектору у формуванні сучасної соціології.

Лекція 4.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення наукової діяльності

Основні питання. Нормативно-правова база підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»: права та обов'язки здобувача. Положення про підготовку науково-педагогічних та педагогічних працівників; Порядок присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань. Правові аспекти роботи з персональними даними респондентів у соціологічному дослідженні: співвідношення національного законодавства та вимог GDPR. Вплив нормативного регулювання на організацію та проведення соціологічного дослідження.

СРС. Проаналізувати нормативно-правову базу, що регулює наукову діяльність в Україні. Охарактеризувати вплив Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» на проведення соціологічних досліджень. Розкрити правові вимоги до роботи з персональними даними учасників дослідження.

Лекція 5.

Тема 5. Наукова та публічна комунікація результатів дослідження

Основні питання. Диференціація комунікаційних стратегій за типом аудиторії: наукова спільнота, студентство, громадськість, медіа, донорські організації. Формати наукової взаємодії: стаття, конференційна доповідь, монографія, публічна лекція. Міжнародні формати академічної комунікації: конференції, воркшопи, спільні дослідницькі проекти. Цифрові платформи наукової комунікації: наукові соціальні мережі, відкриті репозитарії, аудіовізуальні формати поширення результатів. Відкрита наука (Open Science) як інструмент підвищення прозорості, відтворюваності та суспільного впливу соціологічного дослідження.

СРС. Визначити відмінності між академічною та публічною комунікацією наукового результату. Охарактеризувати провідні міжнародні формати наукової взаємодії. Навести приклад застосування принципів відкритої науки в соціологічному дослідженні.

Лекція 6-7.

Тема 6. Структура наукового дослідження та управління науковою інформацією

Основні питання. Повний дослідницький цикл у соціології: від формулювання ідеї до поширення результатів. Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження; побудова концептуальної моделі. Вибір методологічного підходу відповідно до дослідницьких завдань. Управління даними дослідження (Data Management Plan) з урахуванням принципів відкритої науки та захисту персональної інформації. Джерела наукової інформації: академічні бази даних, репозитарії, архіви соціологічних опитувань, офіційна статистика. Критерії достовірності джерела та методи верифікації наукової інформації. Інструменти роботи з науковою інформацією: Scopus, Web of Science, Google Scholar, DataVerse.

СРС. Порівняти можливості кількісних, якісних та змішаних методів у структурі дослідницького циклу. Проаналізувати типи джерел наукової інформації та критерії їх достовірності. Навести приклади інструментів управління та верифікації дослідницьких даних.

Лекція 8.

Тема 7. Академічна доброчесність і професійна етика дослідника

Основні питання. Принципи професійної етики та академічної доброчесності у соціологічному дослідженні. Форми порушень академічної доброчесності: плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних. Хижацькі видання (*predatory journals*): критерії розпізнавання, ресурси перевірки (зокрема інструменти *Clarivate*, *Think.Check.Submit*). Стиль APA (7-е видання) як інструмент забезпечення прозорості та перевірюваності наукового тексту. Інституціоналізація академічної доброчесності: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського. Академічна доброчесність як умова інтеграції до Європейського дослідницького простору.

СРС. Проаналізувати принципи академічної доброчесності та типові форми її порушення у соціології. Розглянути правила оформлення наукового тексту за стилем APA. Охарактеризувати значення академічної доброчесності для інтеграції до європейського дослідницького простору.

Семінарські заняття

Тема 1. Наукова новизна та інноваційний потенціал соціологічного дослідження

Семінарське заняття 1. Основні питання. Поняття наукової новизни у соціологічному дослідженні та критерії її встановлення. Соціологічне дослідження як форма виробництва наукового знання: суспільне значення та функції. Типологія дослідницьких інновацій — теоретична, методологічна, інструментальна, прикладна.

Семінарське заняття 2. Основні питання. Порівняльний аналіз фундаментальних і прикладних соціологічних досліджень за критерієм новизни результату. Кейс-аналіз інноваційного потенціалу конкретного прикладного дослідження. Обмеження інноваційного пошуку, зумовлені специфікою предмета соціології.

СРС. Розмежувати фундаментальні та прикладні соціологічні дослідження за типом дослідницької інновації. Оцінити вплив конкретного соціологічного дослідження на розвиток суспільного знання чи практики.

Тема 2. Методологічний плюралізм і цифровізація соціологічного дослідження

Семінарське заняття 3.

Основні питання. Типологія соціологічних досліджень за методологічною ознакою: теоретичні й емпіричні; кількісні, якісні, змішані (*mixed methods*). Критерії обґрунтованого вибору й комбінування методологічних підходів залежно від дослідницьких завдань. Аналіз великих даних (*big data*) та «розумних» даних (*smart data*) як новий клас емпіричного матеріалу в соціології.

Семінарське

заняття

4.

Основні питання. Структура і рівні методології наукового дослідження: фундаментальний, загальнонауковий, конкретно-науковий. Теоретичні методи соціологічного пізнання: моделювання, порівняльно-історичний аналіз, індукція, дедукція. Емпіричні методи: опитування, інтерв'ю, фокус-групи, контент-аналіз, спостереження, аналіз цифрового контенту. Етичні, технічні та методологічні обмеження застосування цифрових інструментів аналізу даних.

СРС. Підготувати огляд соціологічних досліджень, що застосовують змішані методи та цифрові інструменти аналізу даних. Оцінити переваги й обмеження використання великих даних у соціологічному дослідженні.

Тема 3. Інституційна організація соціологічних досліджень в Україні

Семінарське

заняття

5.

Основні питання. Інституційна структура наукової діяльності в Україні із фокусом на соціологічну сферу: державні установи, університети, незалежні аналітичні центри, громадський сектор. Вплив державної наукової політики та євроінтеграційних процесів на організацію соціологічних досліджень. Функції та повноваження основних суб'єктів наукової діяльності у соціології.

Семінарське**заняття****6.**

Основні питання. Особливості організації дослідницького процесу в академічних установах і науково-дослідних інститутах порівняно з незалежними центрами. Моделі взаємодії академічного, громадського та комерційного секторів у проведенні соціологічних досліджень. Кадрові, фінансові, інфраструктурні та методологічні проблеми розвитку соціологічної науки в Україні. Перспективи розвитку: цифровізація, міжнародна співпраця, інтеграція до глобального дослідницького простору.

СРС. Підготувати аналітичну доповідь про вплив державної політики та міжнародних ініціатив на розвиток соціологічних досліджень в Україні. Здійснити огляд основних наукових центрів соціологічних досліджень та охарактеризувати їхні пріоритетні напрями роботи. Оцінити роль громадських і незалежних дослідницьких організацій у формуванні соціологічного дискурсу.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення наукової діяльності**Семінарське****заняття****7.**

Основні питання. Система законодавчих актів, що регулюють наукову діяльність в Україні. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»: ключові положення щодо прав і обов'язків здобувача. Нормативне регулювання підготовки науково-педагогічних кадрів. Процедура присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань.

Семінарське**заняття****8.**

Основні питання. Роль нормативно-правового регулювання у плануванні та проведенні соціологічного дослідження. Захист прав дослідника та інтелектуальної власності у науковій діяльності. Правові вимоги до роботи з персональними даними респондентів: національне законодавство та стандарти GDPR.

СРС. Проаналізувати правові норми, що безпосередньо регулюють проведення соціологічних досліджень. Розглянути етичні та правові аспекти захисту персональних даних учасників дослідження.

Тема 5. Наукова та публічна комунікація результатів дослідження**Семінарське****заняття****9.**

Основні питання. Структура, стиль і жанрова специфіка наукової статті в соціології. Вимоги вітчизняних та міжнародних рецензованих видань до оформлення, мови й цитування публікацій. Стандарти й етичні вимоги видань, індексованих у Scopus та Web of Science. Аналіз кейсів успішних наукових публікацій та чинників підвищення їхньої видимості.

Семінарське**заняття****10.**

Основні питання. Цифрові платформи наукової комунікації (ResearchGate, Academia.edu, Google Scholar, ORCID) як інструмент поширення результатів та формування академічної репутації. Грантові програми для дослідників (Horizon Europe, Erasmus+, Fulbright): принципи підготовки заявки. Формати міжнародної наукової співпраці у соціології: спільні публікації, дослідницькі партнерства.

СРС. Порівняти вимоги до публікацій у вітчизняних та міжнародних рецензованих виданнях. Проаналізувати приклад ефективного використання цифрової платформи для просування соціологічного дослідження. Оцінити вплив міжнародної дослідницької співпраці на розвиток соціологічної науки в Україні.

Тема 6. Структура наукового дослідження та управління науковою інформацією**Семінарське****заняття****11.**

Основні питання. Етапи проведення соціологічного дослідження: від формулювання проблеми до поширення результатів. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження. Вибір і поєднання методів збору даних (кількісні, якісні, змішані) відповідно до дослідницьких завдань. Критерії достовірності та релевантності наукової інформації. Методи бібліографічного пошуку

й критичного аналізу літератури з використанням Google Scholar, Scopus, Web of Science, репозитаріїв. Типові аналітичні викривлення при інтерпретації результатів і способи їх уникнення.

СРС. Проаналізувати типові проблеми використання наукової інформації у соціологічному дослідженні. Виконати практичний аналіз обраних джерел наукової інформації за критеріями достовірності та релевантності.

Тема 7. Академічна доброчесність і професійна етика дослідника

Семінарське заняття 12.

Основні питання. Принципи академічної доброчесності у науковій діяльності соціолога. Форми порушень доброчесності: плагіат, самоплагіат, фабрикація й фальсифікація даних; методи їх розпізнавання та уникнення. Стиль APA (7-е видання): вимоги до оформлення наукової роботи.

Семінарське заняття 13-14.

Основні питання. Етика наукових публікацій та відповідальність дослідника перед науковою спільнотою. Хижацькі видання (predatory journals) у соціологічних дослідженнях: критерії розпізнавання, ресурси перевірки. Роль академічної доброчесності в інтеграції української науки до Європейського дослідницького простору.

СРС. Проаналізувати стандарти академічної доброчесності, застосовні до соціологічних досліджень. Оформити фрагмент наукової роботи відповідно до стилю APA.

Семінарське заняття 15. Модульна контрольна робота.

6. Самостійна робота здобувачів PhD

Самостійна робота здобувача включає:

підготовка до аудиторних занять – 40 год;

підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;

підготовка до екзамену – 30 год.

Загалом – 74 год.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

З метою поглиблення знань аспірантів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з літературою пропонується самостійне опрацювання наукової літератури з організації науково-інноваційної діяльності. Від аспірантів вимагається знання основних проблем та визначень семінарських тем, вільне володіння категоріальним апаратом із дисципліни. Крім того аспіранти мають самостійно розглянути завдання призначені для самостійної роботи і на основі цієї інформації вільно відповідати на поставлені питання.

Методи навчання

- лекції необхідні для передачі теоретичних знань викладачем студентам;
- семінари - це інтерактивний метод, де студенти обговорюють матеріал під керівництвом викладача; студенти можуть аналізувати текст, вирішувати проблеми, обмінюватися думками та досвідом; ця групова робота може сприяти співпраці, взаємопідтримці та розвитку комунікативних навичок;
- консультації - це індивідуальні заняття, коли студент може отримати додаткові пояснення чи допомогу в освоєнні матеріалу.
- дистанційне навчання: за допомогою онлайн-ресурсів та платформ (наприклад, Sikorsky Distance, Google Classroom та інш.) студенти можуть вивчати матеріал віддалено, користуючись відеоуроками, веб-конференціями та інтерактивними завданнями.

- використання інтерактивних технологій: включення в навчальний процес інтерактивних технологій, таких як віртуальна реальність, онлайн-ігри та симуляції, може зробити навчання більш захоплюючим та ефективним.

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим. Аспіранти опрацьовують теми і завдання для лекцій та семінарських занять передбачені силабусом дисципліни, доступного з особистого кабінету аспіранта в системі «Кампус» або на сайті кафедри соціології.

Студент на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові есе з питань теми заняття. Це характеризує рівень підготовки аспіранта самостійно.

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни «Організація науково-інноваційної діяльності» проводяться у формі лекційних та семінарських занять. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання. В процесі занять викладач може демонструвати студентам наочні матеріали, присвячені заданій темі.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, висловлювання альтернативних гіпотез. Окремі семінарські заняття передбачають підготовку презентацій студентами, що посилює репрезентативні навички і поглиблює усвідомлення теми. Також передбачене семінарське заняття щодо проблематики виборів у формі імітаційної вправи з використанням інтерактивних методів.

Модульні контрольні роботи спрямовані на виявлення знань студентів опрацьованого матеріалу. Проте, проблемний метод, що використовується під час цього виду контролю також дозволяє оцінити аналітичні здібності здобувачів вищої освіти.

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/179>.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Для оскарження контрольних заходів здобувач має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>. (інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності)

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Політика використання штучного інтелекту

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- виконання модульної контрольної роботи;
- роботу на семінарських заняттях;
- екзамен.

Стартова складова рейтингу – 40 балів.

Критерії нарахування балів

1. Модульна контрольна робота. Ваговий бал – 10 балів.

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 7-8 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 6 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

Питання для модульної контрольної роботи представлені в додатку 2.

2. Відповіді на семінарському занятті оцінюється у 5 балів, впродовж семестру можна отримати $5 \times 6 = 30$ балів. Критерій оцінювання:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) якщо при відповіді аспірант демонструє глибоке знання матеріалу, логічно і послідовно його викладає, дає обґрунтовані висновки, вільно оперує конкретними даними, з легкістю і переконливо відповідає на поставлені питання – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями, відповідає на більшість з поставлених питань – 4 бали;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та значні помилки, на поставлені питання відповідає слабо, або не відповідає взагалі – 3 бали;
- «незадовільно» – відсутня робота на семінарі - 0 балів.

3. Екзамен.

Ваговий бал – 60.

Допуск до екзамену має місце при отриманні аспірантом за семестр не менше 20 балів.

При отриманні менше ніж 20 балів студент має виконати додаткову роботу у формі написання та захисту письмової роботи (есе) із заданої викладачем теми.

Екзамен має вигляд переліку екзаменаційних питань, на які повинен відповісти студент відповідно до білету який отримує на іспиті. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю.

Рейтингова оцінка може варіюватися в межах від 0 до 60 балів.

Порядок проведення екзамену та критерії оцінювання його результату визначається таким чином. Кожне білет має три питання. Кожне питання оцінюється у 20 балів.

Система оцінювання кожного питання:

- «відмінно», повна відповідь на питання (не менше 90% потрібної інформації) - 18-20 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, незначні неточності) - 15-17 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) - 12-14 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь – 0 балів.

Заохочувальні бали (не більше 10 балів за усі види робіт):

Всього не більше 10% стартової шкали згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf

Передбачається 4 бали за такі види робіт:

- участь у конференціях, «Днях науки ФСП»;
- участь у всеукраїнських конкурсах студентських робіт;
- наукові публікації.

Умови позитивної проміжної атестації:

Для отримання «зараховано» з першої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 10 балів, для отримання «зараховано» з другої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 20 балів.

Умови допуску до екзамену:

Умовою допуску студента до екзамену є отримання попередньої рейтингової оцінки не менше як 20 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Рейтингова оцінка здобувача (бали)	Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей (результатів навчання)
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Можливі відмітки у відомості семестрового контролю:

Не	Невиконання умов допуску до семестрового контролю
----	---

допущено	
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки
Не з'явився	Здобувач, був допущений, але не з'явився на екзамен

Перегляд рейтингової системи оцінювання впродовж семестру

Перегляд РСО може здійснюватися за вмотивованою заявою здобувача, що вивчає ОК, органу студентського самоврядування або профспілкового комітету студентів, поданою на ім'я завідувача забезпечуючої кафедри. Процедура перегляду визначена у розділі 7 Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2025.pdf

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Готуючись до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілої інформації необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем.

На семінарському занятті студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доктором соціологічних наук Кухтою Мирославою Павлівною

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 16 від 23.06.2026)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 7 від 30.06.2026)

Питання на екзамен

1. Сутність соціологічного дослідження та критерії наукової новизни його результатів.
2. Співвідношення фундаментальних, прикладних та міждисциплінарних соціологічних досліджень: спільне й відмінне.
3. Критерії ефективності соціологічного дослідження та їхнє значення для ухвалення суспільно значущих рішень.
4. Вимоги до результатів соціологічного дослідження в контексті принципів відкритої науки (Open Science).
5. Методологічний плюралізм у сучасній соціології та його вплив на якість і достовірність досліджень.
6. Типологія соціологічних досліджень: теоретичні, емпіричні, кількісні, якісні, змішані (mixed methods).
7. Обчислювальна соціальна наука як напрям розвитку сучасної методології соціологічного пізнання.
8. Ключові дослідницькі проблеми сучасної соціології та їхній вплив на формування дослідницьких пріоритетів.
9. Інституційна специфіка організації та управління соціологічними дослідженнями в Україні.
10. Вплив державної наукової політики та євроінтеграційних процесів на розвиток соціології в Україні.
11. Суб'єкти наукової діяльності у сфері соціології: державні установи, академічні заклади, громадські та приватні дослідницькі організації.
12. Роль наукових шкіл, дослідницьких центрів і комунікаційних мереж у розвитку соціологічної науки.
13. Нормативно-правові та етичні засади наукової діяльності в Україні та їхній вплив на проведення соціологічних досліджень.
14. Основні нормативно-правові акти, що регулюють підготовку наукових кадрів, та їхнє значення для соціологічної науки.
15. Використання традиційних і цифрових методологічних підходів у виробленні соціологічного знання.
16. Методи збору, аналізу та управління даними у соціологічному дослідженні.
17. Значення логічних законів і правил наукового пізнання для перевірки достовірності дослідницьких результатів.
18. Теоретичні (моделювання, порівняльно-історичний аналіз) та емпіричні (опитування, інтерв'ю, спостереження) методи соціологічного дослідження.
19. Процес проведення соціологічного дослідження: від формулювання теми і мети до інтерпретації та поширення результатів.
20. Етапи наукового дослідження, особливості управління даними та їхній вплив на достовірність висновків.
21. Джерела наукової інформації у соціології: академічні бази даних, відкриті репозитарії, офіційна статистика, медіа-джерела.
22. Принципи перевірки, критичної оцінки та інтерпретації джерел наукової інформації.
23. Академічна доброчесність і професійна етика соціолога: принципи та механізми дотримання.
24. Оформлення наукових робіт за стилем APA (7-е видання) та його значення для наукової комунікації.
25. Роль академічної доброчесності у розвитку Європейського дослідницького простору та міжнародної співпраці.
26. Академічна та публічна комунікація результатів соціологічного дослідження: формати та роль цифрових платформ.

27. Участь у міжнародних грантових програмах: можливості, вимоги та значення для розвитку соціологічної науки в Україні.

Додаток 2

Питання для модульної контрольної роботи

1. Сутність наукового дослідження та його специфіка у соціології.
2. Критерії ефективності наукового дослідження у контексті вимог відкритої науки (Open Science).
3. Фундаментальні, прикладні та міждисциплінарні соціологічні дослідження: загальна характеристика.
4. Організація науково-інноваційної діяльності у закладах вищої освіти та її вплив на соціологічні дослідження.
5. Соціологічні дослідження у сфері публічної політики та соціального управління: особливості проведення.
6. Етапи та структурні елементи наукового дослідження в соціальних науках.
7. Оформлення результатів наукового дослідження: правила подання та цитування за стилем APA.
8. Планування, управління даними та контроль якості соціологічного дослідження.
9. Класифікація методів наукового дослідження та критерії їх обґрунтованого вибору.
10. Місце науково-дослідницької діяльності у професійній підготовці фахівця-соціолога.
11. Форми та види організації науково-дослідницької роботи здобувача вищої освіти.
12. Теоретичні, емпіричні та змішані (mixed methods) методи науково-дослідницької роботи.
13. Підготовка наукової статті: пошук і критичний аналіз літератури, визначення релевантних публікацій і видань.
14. Приклади організації науково-інноваційної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського.
15. Роль міжнародної співпраці у розвитку соціологічних досліджень та інноваційної діяльності.
16. Використання великих даних (Big Data) у соціологічному дослідженні: можливості, обмеження, етичні аспекти.
17. Взаємодія наукових установ і бізнесу у проведенні соціологічних досліджень: переваги та виклики.
18. Академічна мобільність і міжнародний обмін досвідом як чинники розвитку дослідницької кар'єри.
19. Вплив науково-дослідницьких проєктів на розвиток регіональної та національної соціальної політики.
20. Сучасні тенденції розвитку соціологічних досліджень в умовах цифрової трансформації та глобалізації.